

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 7

гр. Кюстендил, 09.01.2024 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ в публично заседание на девети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Пенка Н. Братанова

при участието на секретаря Мая Др. Стойнева
в присъствието на прокурора А. В. Б.
като разгледа докладваното от Пенка Н. Братанова Частно наказателно дело
№ 20241500200002 по описа за 2024 година

Производството е по глава XXXV „Производства във връзка с изпълнение на наказанията”, раздел I-„Предсрочно освобождаване”- чл. 437 и следващите от НПК.

Образувано е по молба на лишения от свобода Б. И. Г., понастоящем в Затвора- Бобов дол за условно предсрочно освобождаване от неизтърпяната част от наложеното му наказание „лишаване от свобода”.

Представителят на затворническата администрация- юрисконсулт Г. изразява становище за неоснователност на молбата и иска отхвърлянето ѝ.

Прокурорът изразява становище за неоснователност на предявената молба за допускане на УПО.

Лишеният от свобода Б. И. Г. поддържа молбата си.

Кюстендилският окръжен съд, след като събра доказателства, необходими за решаване на делото от фактическа и правна страна и след преценка на доводите на страните, приема за установено следното:

Лишеният от свобода Б. И. Г. е постъпил в Затвора- Бобов дол на 08.09.2021 г. за изтърпяване на наказание ЛС от 4 години за престъпления по чл.354а, ал.2 НК и по чл.242, ал.2 НК по НОХД №650/21 г. на ОС- Благоевград, в сила от 07.09.2021 г.

Със заповед № 712/17.10.2022 г. на Началника на затвора- Бобов дол режимът е заменен от строг на общ.

Със заповед № Л-150/12.04.2023 г. на Началника на затвора е преместен в ЗООТ Самораново.

Начало на наказанието: 20.03.2021г.

Към датата на произнасяне от КнОС- 09.01.2024 г. е изтърпял фактически – 3 години 1 месец и 15 дни; от работа- 3 месеца и 26 дни, всичко- 3 години, 1 месец и 15 дни; **остатък** – 10 месеца и 15 дни.

От затворническото досие на лишения от свобода се установява, че

при постъпване в затвора е определен първоначален риск от вреди е 54 точки-среден. Изготвена е схема за оценяване на вероятността от ново осъждане и профил на нуждите. Изготвен е и план за изпълнение на присъдата по чл.156 от ЗИНЗС, първоначален доклад и експресно психологическо заключение. Рискът от вреди е определен по методиката OAS-ys с отчетени 2 дефицитни зони: начин на живот и обкръжение – общува с осъждани лица; поема немотивиран риск; склонен към злоупотреба с доверие и игри на хазарт; умения за мислене- не разпознава в цялост проблемите си; склонен да отлага решаването им;склонен да поема немотивиран риск; оставя си близки цели; импулсивен е в определени моменти;склонен е да не-дооценява факти и обстоятелства, както и да игнорира неблагоприятния ефект от действията си.

По време на престоя в затвора Бобов дол, след извършена ревизия, оценката на риска от рецидив е намалена до 50 точки, като са отбелязани положителни промени в посочените дефицитни зони. Отчетено е, че е способен е да регулира взаимоотношенията си с останалите лишени от свобода, като се дистанцира от въвличане в нерегламентирани дейности; подбирал е контактите си и е оползотворявал смислено престоя си в затвора чрез участие в обучителна и културно – информационна дейност.

Рискът от вреди като цяло е определен като среден на база отношението към извършеното правонарушение, криминалното минало и степента на обществена опасност. В условията на затвора не индикира данни за риск от вреди.

Лишеният от свобода Г. е за втори път в местата за ЛС. През 2018 г. е ползвал разпоредбата на чл.70 НК. До преместването си в ЗООТ „Самораново“ е бил награждаван и поощряван, свидетелство за което са грамоти за участие в конкурс за есе и в програма „Умения за мислене“. Показаното добро поведение е било и основание за смяна на режима и преместване в ЗООТ.

В ЗООТ „Самораново“ е настанен на 27.04.2023 г. Там заема среден социален статус в общността; стараел се е да спазва установените ред и правила; вземал е участие в организирани мероприятия; селектирал е контактите си с останалите лишени. Посещавал е училище- записан е в 11-ти клас в самостоятелна форма на обучение в СУ „Петър Берон“ към Затвора гр.Бобов дол.

В ЗООТ „Самораново“ са му възлагани функции на гледач на служебни кучета, като работната позиция е била съобразена с неговото здравословно състояние. Освободен е със Заповед № 353/26.09.2023 г., на основание чл. 170, ал.3, вр. с ал.2 от ППЗИНЗС поради отпадане от необходимостта от полагане на грижи за служебните кучета. В момента не е ангажиран в трудова дейност по тези причини, въпреки че съдът констатира наличие на няколко молби до затворническата администрация за осигуряване на трудова заетост. Същите са били отказвани с мотив за липса на възможност за осигуряване на такава съобразно здравословното му състояние.

По делото е представена експертна оценка на актуално психично и емоционално състояние от 13.12.2023 г., изготвена от инспектор психолог Д.Ш.. От същата се установява, че у лишения от свобода се наблюдава

преобладаване на амбивалентни емоции, изразяващи се в непримиримост и неосъзнатост в поведението си с оглед присъдата и остатъка от нея; налице е упоритост и ригидност в мисленето; преобладава раздразнителност и претенциозност, с която често парадирва, като я насочва не само към останалите осъдени, но и към администрацията. Не се чувства подкрепен и разбран. Констатирано е, че в индивидуално корекционен аспект Г. няма изградена критичност спрямо собственото си асоциално поведение. Не умее да проявява комбинативност, като лесно преминава към негативно, пренебрежително и враждебно отношение.

Контактите с близкото обкръжение – деца, съпруга, роднини, са запазени.

Декларира наличие на здравословни проблеми. При необходимост му се оказва медицинска помощ. В ЗООТ „Самораново“ не е награждаван и не е наказван.

След занижаване на оценката на риска от вреди на 06.10.2022 г., не е констатирано ново намаление в дефицитните зони.

Подписал е препланиране на присъдата на 26.10.2023 г., като са набелязани цели лишеният от свобода да поддържа законосъобразно поведение, да спазва режимните ограничения, да мобилизира уменията за самоконтрол и целенасоченост. Препланирането на присъдата е подписано от лишения от свобода без възражения.

Към делото е приложен и доклад на ИСДВР, в което е отразено становище за необходимост от преминаване на прогресивната система при изпълнение на наказанието, замяна на режима в „лек“ и проследяване на поведението му извън затвора. Сочи се, че не са проверени устно декларирането от него добри поведенчески модели извън контролируема среда чрез ползване на поощрение по чл.98 ЗИНЗС. Отчетено е постигнатото от Г., но се сочи, че превъзпитанието му не е завършило.

Становището на Началника на Затвора е, че с оглед криминалното минало на Г. и проявеното от него съхранително поведение е налице необходимост от продължаване на работата по изпълнение договорения план на присъдата, поради което същият не следва да бъде освобождаван.

Предвид гореизложеното, КНОС намира, че молбата на лишения от свобода е неоснователна и следва да се остави без уважение по следните съображения:

Предпоставките, визирани в чл.70, ал.1 НК за допускане на условно предсрочно освобождаване на лишения от свобода лице не са налице. Действително Г. е изтърпял фактически повече от 2/3 от наложеното му наказание, респ. първата предпоставка по чл.70, ал.1, т.2 НК е налице. Не е изпълнена обаче втората предпоставка, необходима за удовлетворяване на молбата му за допускане на УПО.

Съгласно разп. на чл.70, ал.1 НК лицето следва да е дало доказателства за своето поправяне. Законът е дал ясна дефиниция за тях в нормата на чл.439а от НПК- това са всички обстоятелства, които сочат за положителната промяна у осъдения по време на изтърпяване на наказанието, като доброто поведение, участието в трудови, образователни, обучителни, квалификационни или спортни дейности, в специализирани

програми за въздействие, общественополезни прояви. Доказателствата за поправянето се установяват от оценката на осъдения по чл.155 ЗИНЗС, работата по индивидуалния план за изпълнение на присъдата по чл.156 от с.з., както и всички други източници на информация за поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието. Посочената законова разпоредба изисква цялостно изследване на поведението на осъденото лице по време на престоя му в затворническото заведение.

Действително при престоя си в мястото за лишаване от свобода, Г. няма налагани наказания, има награди преди преместването си в ЗООТ, упражнявал е трудова дейност, спазвал е режимните ограничения, налице е намаление на риска от рецидив с 4 точки, оползотворил е времето си с продължаване на обучението си, участвал е в различни културни мероприятия. Тези обстоятелства следва да се отчетат в положителен аспект във връзка с поправянето му, като КнОС изрично подчертава, че криминалното му минало не следва да се отчита в негативен план, доколкото същото не е от кръга обстоятелства, подлежащи на преценка по чл. 439а от НПК. Независимо от това настоящият съдебен състав намира, че поправянето на осъдения не е завършено, респ. не са постигнати основните цели, поставени в планирането на наказанието, като работата по плана не е завършена. Свидетелство за това е обстоятелството, че няма съществен напредък в цитираните по-горе дефицитни зони, респ. от 2022 г. няма дори и минимално снижение на риска от рецидив, както и не са изпълнени цели и задачи при изпълнение на присъдата.

Видно от експертната оценка на инсп. Ш. е, че Г. няма изградена критичност към собственото си поведение, притежава слаб фрустрационен толеранс и лесно преминава към негативно, пренебрежително и враждебно отношение. От друга страна поведението му в затвора е било в резон с режимните ограничения, стараел е да изтърпява безпроблемно постановената присъда, търсел е възможности за трудова реализация. По – същественото в случая е, че нивото от рецидив остава непроменено в рамките на около 1 година и 3 месеца и не е налице изпълнение на плана на присъдата, което от своя страна доказва необходимостта от продължаване на корекционно-възпитателната работа с него. Тези обстоятелства сочат, че е нужно тази работа да продължи по посока подобряване на уменията на мислене за изграждане на адекватни способности за решаване на актуални проблеми.

Ето защо КнОС намира, че процеса на превъзпитание по отношение на осъдения не е приключил, респ. поправянето му не е пълно. КнОС гради този си извод както върху посочените по-горе доклад и експертно изследване и върху становището на затворническата администрация, която сочи, че Г. възпитателната работа с него не е завършила и че устно декларираните от него нагласи към настоящи ямомент не са проверени. Настоящата инстанция счита, че следва да се довери на тези оценки и становища, имащи най- пряко наблюдение и контакт с лицето през значителен период от време. Без да се оспорва положителния напредък на Г., оценката на администрацията обективно е свързана с необходимостта от продължаване на работата в корекционен план.

Наред с изложеното КнОС намира за необходимо да отбележи, че условното предсрочно освобождаване е правна възможност, предоставена от

закона на затворници с поведение, надхвърлящо обичайно добро такова при изпълнение на наказанието ЛС, а не е институт с автоматично приложение при изтърпяване на определена част от наказанието. Доброто поведение в затвора, участието в трудови мероприятия и липсата на нарушения на реда следва да е правило при изпълнение на наказанието, а не изключение, водещо задължително до условно освобождаване като вид награда. Освен това доброто поведение трябва да свидетелства за съзнателно поправяне на затворника, а не да цели привидно изпълнение на критериите за УПО. Неслучайно в ал.2 от на чл.439а на НПК е въведено изискване за изследване на цялостното поведение на лицето по време на изтърпяване на наказанието. Обстоятелството, че Г. има дължимото поведение, което е задължително съобразно мястото на изтърпяване на наказанието и съответните правила, които трябва да се спазват там, не означава априори, че спрямо същият е завършил корекционния процес. В тази насока следва да се подчертае, че преследваната легитимна цел при изтърпяване на наказанието е да се постигне поправително въздействие върху лишения от свобода, което да не е формално, а да има трайни и положителни прояви в изграждането на позитивен и законосъобразен модел на поведение. Без да се отчита криминалното минало на Г., не може да не се отбележи, че през 2018 г. същият е ползвал отново института на условното освобождаване при изтърпяване на предишна присъда, което сочи, че у същият вече има изграден модел за пренебрегване на установения правов ред. Това обстоятелство затвърждава извода на съда за необходимостта продължаване на възпитателната работа с него с оглед бъдеща ресоциализация в обществото и мотивиране към законосъобразно поведение.

Ето защо въпреки настъпилите позитивни промени в поведението на лишения от свобода, е необходимо същите да бъдат затвърдени до степен, че да се приеме наличие на завършеност на корекционния процес. То е необходимо с оглед нуждата от създаване на устойчиво поведение и самокритичност у лишения от свобода, от постигане в пълна степен на необходимата пълнота и стабилност на постигнатите до този момент положителни промени.

В този аспект заключението на съда е, че изминалият фактически период на лишения от свобода в затвора е недостатъчен, за да се счита, че е постигната генералната превенция на наказанието. Нуждата от допълнителна работа по посочените дефицитни зони и по изпълнение плана на присъдата сочи, че процесът на поправително въздействие в насока дефицитните зони при лицето следва да продължи. Необходимо е да продължи индивидуалната работа с него по посока на изграждане на способности за конструктивно решаване на проблемите и на задълбочаване на постигнатите резултати по отношение на незавършилия процес на превъзпитание и поправяне. И това е така, тъй като съгласно установената съдебна практика - ПВС№ 7/75 г., изм. с ПВС№ 8/87 г., констатацията, че осъденият е показал примерно поведение следва да се основава на данни за съзнателно и активно положително отношение към режимните изисквания, вътрешен ред и дисциплина. От значение са изводите за постигане на целите на наказанието с оглед промяната в личността и поведението на осъденото лице, както и за липсата на рискове, което е в защита и на обществения интерес. Необходимо е

следователно да се продължи работата за постигане на съзнателни и цялостни положителни промени в съзнанието на осъдения, характер и поведение, които да сочат, че същият се е превъзпитал и поправил, както и по пълно изпълнение на заложените цели при планирането на присъдата.

Представените характеристични данни за лишения от свобода касаят период отпреди влизането му в затвора, поради което не следва да се кредитират. Извършената от КОС констатация относно здравословен проблем на неговата сестра също не са от кръга обстоятелства, имащи отношение към поправянето му. Данните за здравословното му състояние също не спадат към този кръг, като изрично следва да се подчертае, че това му състояние не е представлявало пречка за изтърпяване на наказанието и осъществяване на работа до този момент. От друга страна затворническата администрация му е оказвала съответната лекарска помощ при нужда; по обективни причини не е могла да му предостави работа въпреки изразеното от него желание. В този аспект доводите в тази насока се явяват неоснователни.

По тези съображения, съдът намира, че молбата на осъдения Б. И. Г. за допускане на условно предсрочно освобождаване е неоснователна и следва да се остави без уважение.

Водим от гореизложеното и на основание чл.439- 440 НПК, окръжният съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ молбата на **Б. И. Г.**, с ЕГН –***** понастоящем в ЗООТ- Самораново, роден на *** г. в гр.***, обл.Благоевград, с постоянен адрес: с.***, община ***, обл.Благоевград, българин, с основно образование, женен, осъждан за допускане на условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на останалата част от наказанието „лишаване от свобода”, постановено по НОХД № 650/2021 г. на ОС-Благоевград, в сила от 07.09.2021 г. в размер на 4 години с неизтърпян остатък към 09.01.2024 г. в размер на **10 месеца и 15 дни**.
П редложения или нова молба по чл. 437 от НПК може да се правят не по-рано от 6 месеца от влизане в сила на определението.

Определението може да се обжалва или протестира пред АС- София в 7-дневен дневен срок, считано от днес по реда на глава XXII от НПК.

След влизане в сила на определението затворническото досие на лишения от свобода да се изпрати на Затвора- Бобов дол.

Съдия при Окръжен съд – Кюстендил: _____